

**Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»
Факультет рибного господарства та природокористування
Кафедра екології та сталого розвитку імені професора Ю.В. Пилипенка**

III Міжнародна науково-практична конференція

**«ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА
ТА РАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ»**

до дня пам'яті доктора сільськогосподарських наук, професора
Пилипенка Юрія Володимировича

III International Scientific and Practical Conference

**«ECOLOGICAL PROBLEMS OF THE ENVIRONMENT
AND RATIONAL NATURE MANAGEMENT IN THE CONTEXT
OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT»**

dedicated to memory of doctor of agricultural sciences, professor
Pylypenko Yurii

III Международная научно-практическая конференция

**«ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ
И РАЦИОНАЛЬНОГО ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ
В КОНТЕКСТЕ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ»**

посвящена памяти доктора сельскохозяйственных наук, профессора
Пилипенко Юрия Владимировича

*22-23 жовтня 2020 р.
м. Херсон*

ОЛДІПЛУОГ
2020

Слоистый двойной гидроксид массой 1 г поместили в 1,0 л водного раствора, содержащего стандартный образец 1,2,3,4,-тетрахлордифензо-*n*-диоксин (50 нг/мл), что соответствует концентрации 50 мкг/л. Раствор был помещен на магнитную мешалку и перемешивался в течение 1 часа. После отделения слоистого двойного гидроксида фильтрованием раствор был проанализирован.

Результаты анализа показали отсутствие диоксина в растворе.

А.О. Бутирін, О.Т. Євтушенко
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»
Anton.butyrin2404@gmail.com, semen_olga@ukr.net

ЗНАЧЕННЯ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Необхідність розвитку, охорони та збереження унікальних штучних лісових культур, які знаходяться на території Херсонської області є актуальною [1].

Лісові посадки на території Херсонської області мають велике значення для захисту родючих ґрунтів від вітрової та водної ерозії (вивітрювання, вимивання, утворення ярів та балок на схилах, уникнення такого явища як «зсув» на схилах балок та пагорбів), захист населених пунктів від пісків.

Площа лісового фонду Херсонської області становить 146,734 тис. га. Найбільші площі на території регіону (55,9 тис. га) займають штучні соснові ліси з сосни звичайної та сосни кримської, які знаходяться на території Олешківського, Голопристанського, Скадовського, Чаплинського районів і міста Нова Каховка, а також листяні ліси (20,8 тис. га), по адміністративним районам лісистість коливається в межах від 0,9 % (м. Каховка) до 26,3 % (Олешківський район). Коливання лісистості по адміністративним районам зумовлено неоднорідністю розташування лісових масивів. В області найбільша площа вкрита лісами зосереджена на піщаних аренах Нижньодніпровських пісків – Олешківський та Голопристанський райони, де відсоток лісистості складає відповідно 26,3 % та 13,86 % і в місті Нова Каховка (18,0 %). Низькою є лісистість в Генічеському, Новотроїцькому (по 1,1 %), Іванівському (1,2 %), Чаплинському (1,4 %), Каланчацькому (1,5 %) районах. У вище вказаних районах планується прийняти під заліснення не придатні для використання у сільському господарстві землі, з метою збільшення лісистості [2].

Проблемою для Херсонської області є те що незахищений рослинним покривом ґрунт отримує мінімальну кількість вологи, так як коефіцієнт випаровування перевищує кількість опадів, що в результаті призводить до опустелювання територій. Зараз в результаті незаконних вирубок та лісових пожеж останніх років площа лісів зменшується і вони вже не можуть так ефективно стримувати піщані буревії та захищати ґрунти. Виникає потреба в охороні і збереженні існуючих лісів та насадженню нових дерев, але така справа є не з дешевих, тут впливає ще одна проблема якою страждає лісове господарство – це недофінансування Державного агентства лісових ресурсів України, а як результат і обласного УЛМГ і районних лісгоспів [2].

Охорона та використання лісових ресурсів в Україні регулюється лісовим законодавством [4].

За достатнього фінансування, на найближчу перспективу (10–15 років) можливо значно розширити площу лісів, використав, еродовані або низькопродуктивні землі. З загальної площі таких земель на території області можливо було б використати біля 120 тис. га.

Найбільша кількість резервних земель знаходиться в південних та південно-східних районах, де лісистість території в 2–2,5 рази нижче оптимальної, а площа лісів в розрахунку на душу населення в 2–10 разів нижче норми. Заліснення цих земель забезпечило б підвищену врожайність сільськогосподарських культур, захист ґрунту, водних басейнів та доріг, покращення екологічної ситуації [5].

Але і тут є свої проблеми – лісовирощування характеризується великою тривалістю виробничого циклу. Вирощування стиглих березових, грабових осикових насаджень триває 40–50 років соснових ялинових і ялицевих – 70–90 років дубових, букових – 100–120 років. Це породжує ряд економічних проблем, планування собівартості продукції, фінансування лісо вирощування за ринкової економіки, планування собівартості продукції, фінансування затрат на лісовирощування матеріальне стимулювання ефективного лісокористування, еколого-економічна оцінка лісових ресурсів, питання ціноутворення та інші, які ще не вирішені [5].

Перспективними є плантаційне лісорозведення (особливо на непридатних для сільськогосподарського виробництва землях) вирощування насаджень із швидкорослих деревних порід, введення в лісові культури модрина японської та інших продуктивних деревних порід з метою їх вирубки в процесі проміжного користування лісом [6].

Враховуючи географічне розташування Херсонської області (а саме відкриту степову рівнину з постійними вітрами-суховіями) необхідно підвищити ефективність відтворення захисних смуг уздовж транспортних шляхів, не тільки для посилення їх захисних функцій, але

й отримання повноцінної кондиційної деревини, забезпечити заліснення всіх малоприсадатних для сільськогосподарського виробництва земель. Підвищення лісистості території Херсонської області з 4,1% (зараз) до 20% дасть змогу в перспективі забезпечити лісопромисловий комплекс місцевими сировинними ресурсами, поліпшити кліматичні умови і їх позитивний вплив на продуктивність сільського господарства, а також збільшити рекреаційний потенціал лісів і його позитивний вплив на здоров'я населення [6].

Процес лісовирощування відбувається головним чином під впливом природних факторів (родючість ґрунтів, клімат та ін.) їх вплив на лісовирощування значно більший і ніж в сільському господарстві тому їх необхідно особливо поглиблено вивчати. Помилки на початку виробничого циклу мають довгострокові негативні економічні і екологічні наслідки їх необхідно виявляти й усувати в перші роки лісовирощування [7].

Лісове господарство – це не лише дерева, важливе економічне і соціальне значення мають також ресурси не деревної рослинності та лісової фауни з яких комплексні лісові підприємства виготовляють цінні харчові продукти. Необхідно відзначити що в Херсонській області є значні резерви збільшення заготівлі не деревної рослинності (головним чином за рахунок плантаційного відтворення). Наукові дослідження та досвід передових підприємств свідчать що плантаційне відтворення ягід, плодів та грибів є важливим фактором підвищення ефективності використання не деревної рослинності [3].

Комплексне ведення лісового та мисливського господарств (за достатнього фінансування) дає змогу ефективно використовувати лісові ресурси. Більшість комплексних лісових підприємств в планах економічного та соціального розвитку спрямовані на підвищення продуктивності й охорону диких лісових тварин [3].

Література

1. Херсонське обласне управління лісового та мисливського господарства [Електрон. ресурс]. URL: <http://khersonlis.org.ua/>
2. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища у Херсонській області у 2016 році. ХОДА Департамент екології та природних ресурсів. 2017. 237 с
3. Збереження біологічного різноманіття в лісах та забезпечення розвитку природно-заповідного фонду. Державне агенство лісових ресурсів України [Електрон. ресурс]. URL: http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article?art_id=138413&cat_id=36096
4. Лісовий Кодекс України [Електрон. ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>

5. Шевчук В.В., Фомін В.І. Основні індикатори стану лісів на нижньодніпровських пісках. Фальцфейнівські читання. Херсон: 2009. С. 40–46.
6. Настанови з ведення господарства в Нижньодніпровських лісах / Відповідальний укладач Усцький І.М. Харків, 2001. 104 с.
7. Шевчук В.В. Деякі аспекти вирощування сіянців сосни із закритою кореневою системою на нижньодніпров'ї / В.В. Шевчук, В.Г. Терлич, В.В. Борисова // УкрНДЛГА. Вип. 114. Харків: 2008. С. 286–292.

К.А. Васютинська, С.В. Барбашев, О.В. Склярєнко
Одеський національний політехнічний університет
e.a.vasutinskaya@onu.ua

ВИЗНАЧЕННЯ ВПЛИВУ УРБАНІЗАЦІЇ НА ЕКОЛОГІЧНІ ПОСЛУГИ ЗЕЛЕНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ОБЛАСНИХ ЦЕНТРІВ УКРАЇНИ

Прискорені темпи урбанізації у всьому світі та Україні, де доля міського населення складає 69,3 % [1], визначає широке коло проблем, пов'язаних із деградацією навколишнього природного середовища. Соціально-економічний розвиток міст обумовлює урбогенну експансією прилеглих територій та змінює характер землекористування майже у всіх регіонах країни. Як наслідок, скорочуються площі приміських «зелених поясів», що мають величезне значення для збереження екологічного балансу території.

Одним напрямків підвищення стійкості урбанізованих ареалів є використання екосистемних послуг для усунення тотального забруднення міського середовища, інших загроз життю і здоров'ю населення. Концепція екосервісу виникла наприкінці ХХ століття для підтримання біологічного різноманіття шляхом оцінки його ролі в житті і економіці людини на основі уявлень про способи капіталізації природних благ [2]. На функції екосистемних послуг складних і динамічних урбоекосистем впливає весь комплекс урбанізаційних процесів. Їх негативний характер обумовлений, в основному, різким посиленням токсичності, агресивності міського середовища, в якому техногенні та природні небезпечні явища синергетичного посилюються [3].

Зелена інфраструктурою міст (ЗІМ) виконує різні функції компенсації негативних природних і техногенних впливів, підтримують екологічну цілісність міст. Незакритий асфальтом ґрунтово-рослинний покрив генерує найважливіші функції фільтрації повітря, створення сприятливого мікроклімату, поглинання шуму, дренажу і очищення

Бойко П.М., Кухарчик М.О. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНИХ ТЕРИТОРІЙ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	78
Бойко Т.О., Дементьєва О.І., Токар Н. АНАЛІЗ НАСАДЖЕНЬ ЗЕЛЕНОЇ ЗОНИ ТЕРИТОРІЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	81
Бондар О.Б. ТИПОЛОГІЧНА СТРУКТУРА ЛІСІВ ВОДОЗБОРУ РІЧКИ ХОРОЛ.....	84
Бордун О.М., Халак В.І., Чернявський С.Є. VLUP – ЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД ОЦІНКИ ПЛЕМІННОЇ ЦІННОСТІ СВИНЕЙ	87
Булах І.І., Шиманська О.В. ПРОБЛЕМА ГЛОБАЛЬНОЇ ЗМІНИ КЛІМАТУ В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ.....	92
Бурлакова А.О., Тяпкін О.К., Пігулевський П.Г. ДО ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ТЕКТОНІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ ПРОГНОЗУВАННЯ СТАНУ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	95
Бурлакова А.О., Тяпкін О.К., Пігулевський П.Г., Анісімова Л.Б. ГЕОЛОГО-ГЕОФІЗИЧНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ НЕБЕЗПЕЧНОГО ГЕОЕКОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ ВИСОКО МІНЕРАЛІЗОВАНИХ ШАХТНИХ ТА КАР'ЄРНИХ ВОД НА ПІВДНІ КРИВБАСУ	98
Бутенко Э.О. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ СЛОИСТЫХ ДВОЙНЫХ ГИДРОКСИДОВ ПЕРЕМЕННОГО СОСТАВА ДЛЯ УДАЛЕНИЕ ДИОКСИНОВ ИЗ ПРОМЫШЛЕННЫХ ВЫБРОСОВ.....	102
Бутирін А.О., Євтушенко О.Т. ЗНАЧЕННЯ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	105
Васютинська К.А., Барбашев С.В., Скляренко О.В. ВИЗНАЧЕННЯ ВПЛИВУ УРБАНІЗАЦІЇ НА ЕКОЛОГІЧНІ ПОСЛУГИ ЗЕЛЕНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ОБЛАСНИХ ЦЕНТРІВ УКРАЇНИ	108
Верголяс М.Р., Віхляєва М.В. ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА БЕЗПЕКИ РІЧКИ ДНІПРО	112
Вінніченко Д.В., Непша О.В. ОСНОВНІ ЧИННИКИ АНТРОПОГЕННОГО ВПЛИВУ НА ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ ТА ҐРУНТИ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ	115